

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ผู้วิจัยสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล

7. ข้อเสนอแนะ

- 7.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

- 7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่มีต่อระดับปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งโดยรวมและรายด้าน

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่มีต่อระดับปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งโดยรวมและรายด้าน

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1

2. สมมติฐานการวิจัย

2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 มีปัญหาการบริหารงาน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 มีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 47 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 311 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 47 คน ครูผู้สอน จำนวน 264 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง สุ่มจากประชากร โดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling) คือ แบ่งกลุ่มตามอำเภอที่ตั้งของโรงเรียน สุ่มแบบแบ่งชั้นตามสถานภาพ (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 177 คน เทียบสัดส่วนตามสถานภาพ จำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 27 คน และครูผู้สอน จำนวน 150 คน และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก ตามสัดส่วน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้น แบ่งเป็น 3 ตอน โดยตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นที่มีต่อความคิดเห็นผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับระดับปัญหาของการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับของลิเคิร์ท แยกประเด็นคำถามครอบคลุมขอบข่ายการบริหารโรงเรียน รวม 4 ด้าน จำแนกเป็น ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ตอนที่ 3 สอบถามข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด และมีค่าความเชื่อมั่น 0.95

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 จัดทำหนังสืออนุญาตให้จัดเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ส่งถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัย นำส่งด้วยตนเองพร้อมกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 177 ชุด จากนั้น ประมาณ 15 วัน ผู้วิจัย ประสานโดยตรงกับผู้บริหารสถานศึกษาที่มีกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยกลับคืนด้วยตนเอง ได้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยกลับคืน จำนวน 177 ชุด และเป็นเครื่องมือที่สมบูรณ์ ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป (SPSS for windows) โดยแบบสอบถามตอนที่ 1 นำข้อมูลจากแบบสำรวจรายการ มาวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย และแบบสอบถามตอนที่ 2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งโดยรวมและรายด้าน และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ โดยการทดสอบค่า t ทั้งโดยรวมและรายด้าน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย และแบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 นำข้อมูลมาสังเคราะห์เพื่อจัดกลุ่มความสำคัญ หาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบความเรียง นอกจากนี้ ผู้วิจัย ได้สังเคราะห์ข้อเสนอแนะจากการจัดการสนทนาเฉพาะกลุ่ม (Focus Group Discussion) ที่มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยสัมภาษณ์ ผู้บริหาร โรงเรียน 6 คน และครูผู้สอน 6 คน รวม 12 คน จัดกลุ่มความสำคัญ แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ปรากฏผลดังนี้

5.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับด้านที่มีปัญหาจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจำแนกตามสถานภาพ พบว่า

ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวม อยู่ในระดับน้อย พิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน และอยู่ในระดับน้อย 3 ด้าน เรียงลำดับด้านที่มีปัญหาจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ตามลำดับ

ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับด้านที่มีปัญหาจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ตามลำดับ

5.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการบริหารวิชาการ โดยรวมและส่วนใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับข้อที่มีปัญหาจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ การจัดทำแผนการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน และการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ข้อที่มีปัญหาค่ำสุด คือ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ในชุมชน ท้องถิ่น เมื่อพิจารณาจำแนกตามสถานภาพ พบว่า

ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการบริหารวิชาการ โดยรวมและส่วนใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับข้อที่มีปัญหาจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การเทียบโอนความรู้ ประสบการณ์และผลการเรียน จากสถานศึกษาอื่น หรือสถานประกอบการและอื่นๆ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด การศึกษา วิเคราะห์และวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ข้อที่มีปัญหาค่ำสุด คือ การสำรวจแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ในชุมชน ท้องถิ่น

ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการบริหารวิชาการ โดยรวมและส่วนใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับข้อที่มีปัญหา จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการ การจัดทำแผนการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญของครูผู้สอน และการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ข้อที่มีปัญหาต่ำสุด คือ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายใน โรงเรียน ในชุมชน ท้องถิ่น

5.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการบริหารงบประมาณ โดยรวมและส่วนใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับข้อที่มีปัญหาจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การวิเคราะห์นโยบาย เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ของหน่วยงานเหนือสถานศึกษา การวิเคราะห์ความเหมาะสมของการเสนอขอ งบประมาณของ โรงเรียน และการจัดทำแผนกลยุทธ์ หรือแผนพัฒนาการศึกษาของ โรงเรียน ข้อที่มีปัญหาต่ำสุด คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา เมื่อพิจารณาจำแนก ตามสถานภาพ พบว่า

ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการบริหารงบประมาณ โดยรวมและส่วนใหญ่ อยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับข้อที่มีปัญหา จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัดหารายได้และผลประโยชน์ของ โรงเรียน การจัด ระบบสวัสดิการเพื่อการศึกษา และการจัดทำข้อตกลงบริการผลผลิตของ โรงเรียนกับเขตพื้นที่ การศึกษา ข้อที่มีปัญหาต่ำสุด คือ การเบิกจ่ายงบประมาณ

ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการบริหารงบประมาณ โดยรวมและส่วนใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับข้อที่มี ปัญหาจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การวิเคราะห์ นโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ ของหน่วยงานเหนือสถานศึกษา การวิเคราะห์ความเหมาะสมของการเสนอขอ งบประมาณ ของ โรงเรียน และการจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษาของ โรงเรียน ข้อที่มีปัญหา ต่ำสุด คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา

5.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมและส่วนใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับข้อที่มีปัญหาจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การพัฒนาข้าราชการครู การเลื่อน ขึ้นเงินเดือนข้าราชการครู และการมอบหมายภาระงานแก่บุคลากรใน โรงเรียน ข้อที่มีปัญหา

ต่ำสุด คือ การจัดทำทะเบียนประวัติบุคลากรในโรงเรียน เมื่อพิจารณาจำแนกตามสถานภาพพบว่า

ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมและส่วนใหญ่ อยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับข้อที่มีปัญหาจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ การพัฒนาข้าราชการครู การเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครู และการดำเนินงานแต่งตั้ง ย้าย โอนข้าราชการครู ข้อที่มีปัญหาต่ำสุดคือ การขอมีบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐให้แก่บุคลากรในโรงเรียน

ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมและส่วนใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับข้อที่มีปัญหาจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การพัฒนาข้าราชการครู การมอบหมายภาระงานแก่บุคลากรในโรงเรียน และการเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครู ข้อที่มีปัญหาต่ำสุด คือ การจัดทำทะเบียนประวัติบุคลากรในโรงเรียน

5.1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการบริหารทั่วไป โดยรวมและส่วนใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับข้อที่มีปัญหาจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การพัฒนาระบบข้อมูลเครือข่ายสารสนเทศ การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ และการประสานงานกับเครือข่ายการศึกษา ข้อที่มีปัญหาต่ำสุด คือ การกำหนดแผนการรับนักเรียน เมื่อพิจารณาจำแนกตามสถานภาพพบว่า

ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการบริหารทั่วไป โดยรวมและส่วนใหญ่ อยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับข้อที่มีปัญหาจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การพัฒนาระบบข้อมูลเครือข่ายสารสนเทศ การส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนด้านต่างๆ และการส่งเสริมประสานงานการจัดการศึกษาในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย ข้อที่มีปัญหาต่ำสุด คือ การกำหนดแผนการรับนักเรียน

ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการบริหารทั่วไป โดยรวมและส่วนใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับข้อที่มีปัญหาจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การพัฒนาระบบข้อมูลเครือข่ายสารสนเทศ การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ และการประสานงานกับเครือข่ายการศึกษา ข้อที่มีปัญหาต่ำสุด คือ การกำหนดแผนการรับนักเรียน

5.2 ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีต่อ ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ปรากฏผล ดังนี้

5.2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ระหว่างผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง โดยรวมและรายด้าน ทุกด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

5.3 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ปัญหา การบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 นำมาสังเคราะห์จัดกลุ่มความสำคัญ ดังนี้

5.3.1 ด้านการบริหารวิชาการ ควรจัดระบบและวิธีการจัดการเรียนรู้ใน โรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีจำนวนครูไม่ครบชั้นเรียน ได้แก่ การจัดศูนย์การเรียนรู้และ โปรแกรมช่วยสอน จัดครูอัตราจ้างสอนเวียนตามโรงเรียนขนาดเล็ก ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา โดยการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาให้มีการรวมกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กแต่ละอำเภอเพื่อร่วมกันจัดทำ เพิ่มสื่อ เทคโนโลยีให้เพียงพอ ขุดรวมโรงเรียนขนาดเล็กเข้ากับ โรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียง โดยตัดตำแหน่ง ผู้บริหารโรงเรียน แล้วบรรจุตำแหน่งครูผู้สอนแทน และให้ปฏิบัติงานใน โรงเรียนที่ขุดไปรวม รวมทั้ง ให้ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปฏิบัติการนิเทศการจัดการจัดการเรียนรู้อ ของครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กเป็นพิเศษ

5.3.2 ด้านการบริหารงบประมาณ ควรจัดสรรงบประมาณพิเศษที่นอกเหนือจาก งบอุดหนุนรายหัว เพื่อจ้างวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน เพิ่มงบประมาณ ค่าสาธารณูปโภคและ ค่าใช้สอย แยกจากงบอุดหนุนรายหัว เพิ่มงบประมาณด้านวัสดุ ครุภัณฑ์และอาคารสถานที่ให้ เพียงพอ และกระจายอำนาจในการจัดซื้อจัดจ้างให้กับ โรงเรียน โดยไม่ต้องยึดติดกับสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้ง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรสนับสนุนงบประมาณใน การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก

5.3.3 ด้านการบริหารงานบุคคล ควรยกเลิกการบรรจุและแต่งตั้งผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนต่ำกว่า 60 คน เพื่อให้ช่วยต่อการขุดรวมโรงเรียน เพิ่มอัตรากำลัง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ได้ตามเกณฑ์ ก.ค. เพิ่มค่าตอบแทนแก่ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กเป็นกรณีพิเศษ และในการแต่งตั้ง

โยกย้าย การจัดประชุม อบรม สัมมนาควรดำเนินการในช่วงปิดภาคเรียน รวมทั้ง การจัดทำ ผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ ควรลดการประเมินเอกสาร แต่ให้ประเมินในเรื่องของความยากง่าย ในการปฏิบัติงานหรือประเมินตามภาระของงานที่รับผิดชอบ

5.3.4 ด้านการบริหารทั่วไป ควรมีบุคลากรสายสนับสนุนการสอน และองค์กร ชุมชนควรเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนในการจัดการศึกษา รวมทั้ง จัดให้มีสวัสดิการให้เป็น พิเศษสำหรับผู้ปฏิบัติงานใน โรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ห่างไกล

5.4 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ปัญหา การบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 จากการสนทนากลุ่ม สรุปได้ดังนี้

3.4.1 ด้านการบริหารวิชาการ ปัญหาที่พบ คือ หลักสูตรสถานศึกษาไม่ชัดเจน ครูมีภาระรับผิดชอบมากในการจัดทำหลักสูตร ขาดการนิเทศ ติดตามจากผู้บริหาร โรงเรียน และผู้เกี่ยวข้อง ขาดแหล่งเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยีที่จำเป็น เช่น หนังสือเรียน แบบฝึกหัด หนังสือ ห้องสมุด เครื่องคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต รวมทั้ง ครูไม่ทำวิจัยในชั้นเรียนทำให้ไม่สามารถ จัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ปัญหา คือ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและจัดให้มีการรวมกลุ่ม โรงเรียนขนาดเล็ก ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหาร โรงเรียนควรนิเทศ ติดตามการปฏิบัติงานของครู อย่างจริงจังและต่อเนื่อง จัดหาสื่อ เทคโนโลยีที่จำเป็นเพื่อใช้จัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย รวมทั้ง ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาครู ในด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

3.4.2 ด้านการบริหารงบประมาณ ปัญหาที่พบ คือ งบประมาณที่ได้รับจัดสรร มีไม่เพียงพอ ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ปัญหา คือ รัฐควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมให้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กเป็นพิเศษ รวมทั้ง มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และ ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน โรงเรียนขนาดเล็กให้มากขึ้น

3.4.3 ด้านการบริหารงานบุคคล ปัญหาที่พบ คือ ครูไม่ครบชั้น ครูย้ายบ่อย โรงเรียน ไม่มีโอกาสเลือกครูตรงตามความต้องการ ครูที่มีไม่ได้สอนตรงตามวิชาเอก และครู ไม่ได้รับการพัฒนามตามความต้องการ จำเป็น ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ปัญหา คือ นำรูปแบบ การบริหารจัดการ โรงเรียนขนาดเล็กที่มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับบริบทมาใช้ เช่น รูปแบบเรียนรวมช่วงชั้น หรือเรียนรวมบางชั้น มีการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถ

ตรงกับภาระงานที่รับผิดชอบ และสร้างแรงจูงใจให้แก่ครู เช่น เพิ่มค่าตอบแทนหรือพิจารณาความดี ความชอบเป็นพิเศษให้แก่ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก รวมทั้ง การกระจายอำนาจในการบริหารจัดการด้านการบริหารงานบุคคลให้โรงเรียนมากขึ้น

3.4.4 ด้านการบริหารทั่วไป ปัญหาที่พบ คือ ขาดเครื่องคอมพิวเตอร์ และระบบอินเทอร์เน็ต และอุปกรณ์สำหรับพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ขาดการประสานงานกับเครือข่ายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกัน รวมทั้ง ภาระด้านงานธุรการมีมาก ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ปัญหา คือ รัฐควรจัดสรรเครื่องคอมพิวเตอร์ และระบบอินเทอร์เน็ตให้แก่โรงเรียนขนาดเล็ก และ โรงเรียนในเครือข่ายที่มีความพร้อมสูงกว่า ควรให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนในการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็กที่ร่วมเครือข่ายในทุกด้าน รวมทั้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรตระหนักและหาวิธีการลดภาระด้านงานธุรการและหรือเพิ่มบุคลากรสายสนับสนุนการสอนให้แก่โรงเรียนขนาดเล็ก

6. อภิปรายผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 จากผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีต่อปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยบางประเด็นมาอภิปรายผล ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

6.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ตามลำดับ เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของประกอบ กุฎโพธิ์ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษา ปัญหาการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการวิจัยส่วนหนึ่ง พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาการบริหารงาน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และประณมพร เพ็ชรโปรี (2548 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 และพบว่า สถานศึกษามีการบริหารงาน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับข้อเสนอแนะที่ได้จากการสนทนาเฉพาะกลุ่ม นั้นแสดงว่าในปัจจุบัน กระทรวง ศึกษาธิการ ได้มีนโยบายเร่งรัดการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา โดยได้มีการกระจายอำนาจให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่ง เป็นนิติบุคคล ส่งผลทำให้

โรงเรียนทุกแห่งต้องมีการปรับปรุง พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อรองรับภารกิจหน้าที่ที่เปลี่ยนแปลงไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 ข : 1) อย่างไรก็ตาม ขนาดของโรงเรียนที่จำแนกตามจำนวนนักเรียน เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลถึงปัญหาในการบริหารงาน เพราะจำนวนนักเรียนจะเป็นตัวกำหนดจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน งบประมาณที่ได้รับ รวมถึงปริมาณงานตามบทบาทและหน้าที่ ที่ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน จำเป็นต้องรับผิดชอบในการบริหารจัดการศึกษาร่วมกัน ดังนั้น โรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่จึงมักจะประสบปัญหาการบริหารงานมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่มีความพร้อมสูงกว่า (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2546 : 1) ถึงแม้ว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีการดำเนินงานตามนโยบายการยกระดับคุณภาพ โรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพทัดเทียมโรงเรียนขนาดใหญ่ แต่ด้วยข้อจำกัดบางประการ เช่น งบประมาณที่ใช้ดำเนินงานยกระดับคุณภาพยังมีไม่เพียงพอ ดังนั้น ในบางโครงการที่จำเป็นต้องดำเนินงาน เพื่อตอบสนองนโยบายดังกล่าว จึงไม่สามารถที่จะดำเนินการ ได้อย่างเป็นรูปธรรม เช่น การจัดทำหน่วยคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ และการแก้ปัญหาขาดแคลนครู เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547 : 2 - 12) ด้วยเหตุผลดังกล่าว ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาการบริหารงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

6.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ด้านการบริหารวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของประกอบ ภูฎโพธิ์ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการวิจัยส่วนหนึ่ง พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาการบริหารงาน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และประณมพร เพ็ชรโปรี (2548 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 และพบว่า สถานศึกษามีการบริหารงานในด้านการบริหารวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเป็นที่น่าสังเกตว่า ข้อที่มีปัญหาจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก เกี่ยวข้องกับภาระงานด้านหลักสูตรสถานศึกษาทั้งสิ้น ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ การจัดทำแผนการเรียนรู้ตามสาระ และหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน และการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา นั้นแสดงว่า โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ มีครูไม่เพียงพอ ครูมีภาระงานมากหรืออาจเป็นเพราะไม่มีความรู้ ความสามารถในการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับข้อเสนอแนะที่ได้จากการจัดการสนทนาเฉพาะกลุ่ม ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จึงควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ และจัดให้มีการรวมกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหาร โรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องควรนิเทศติดตามการปฏิบัติงานของครูอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.3 จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ด้านการบริหารงบประมาณ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของประณมพร เพ็ชรโปรี (2548 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า สถานศึกษามีการบริหารงาน ด้านการบริหารงบประมาณ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเป็นที่น่าสังเกตว่า ข้อที่มีปัญหาสูงสุดด้านนี้ เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์นโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อการเสนอของงบประมาณ รวมทั้ง การจัดทำแผนกลยุทธ์ หรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับจำนวนงบประมาณที่ได้รับจัดสรร และสอดคล้องกับประเด็นปัญหาที่ได้จากการจัดการสนทนาเฉพาะกลุ่ม นั้นแสดงว่า ประเด็นปัญหา คือ งบประมาณที่รัฐจัดสรรให้แก่โรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งจัดสรรตามจำนวนนักเรียนนั้นมีไม่เพียงพอ ดังนั้น รัฐควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมให้แก่โรงเรียนขนาดเล็กเป็นพิเศษ รวมทั้ง ควรจัดให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาโดยชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชน ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนขนาดเล็กให้มากขึ้น

6.4 จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนัยนา วงศ์จรยา (2541 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษา การบริหารงานบุคคลในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสถาบันราชภัฏ ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ปัญหามีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานและสภาพปัญหาการบริหารงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการศึกษาของประณมพร เพ็ชรโปรี (2548 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 และพบว่า สถานศึกษามีการบริหารงาน ด้านการบริหาร

งานบุคคล โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเป็นที่น่าสังเกตว่า ข้อที่มีปัญหาสูงสุดในด้านนี้ คือ การพัฒนาข้าราชการครู การเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครู และการมอบหมายภาระงาน แก่บุคลากรในโรงเรียน สอดคล้องกับประเด็นปัญหาที่ได้จากการจัดการสนทนาเฉพาะกลุ่ม ที่เป็นเช่นนี้ นั้นแสดงว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มีปัญหาการขาดแคลนครู ครูไม่ครบชั้น ครูที่มีไม่ได้สอนตรงตามวิชาเอก ครูไม่ได้รับการพัฒนาตามความต้องการ รวมทั้ง ไม่ได้รับการพิจารณาความดีความชอบเท่าที่ควร ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรนำรูปแบบ การบริหารจัดการ โรงเรียนขนาดเล็กที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทมาใช้ ได้แก่ รูปแบบเรียนรวมช่วงชั้น หรือรูปแบบการเรียนรวมบางชั้น เป็นต้น และจัดให้มีการพัฒนาครู ให้มีความรู้ ความสามารถตรงกับภาระงานที่รับผิดชอบ สร้างแรงจูงใจให้แก่ครูที่ปฏิบัติงาน ในโรงเรียนขนาดเล็ก เช่น เพิ่มค่าตอบแทนหรือพิจารณาความดี ความชอบให้เป็นกรณีพิเศษ รวมทั้ง การกระจายอำนาจในการบริหารจัดการด้านการบริหารงานบุคคลให้โรงเรียนมากขึ้น

6.5 จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็น ต่อปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ด้านการบริหารทั่วไป โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย และเป็นที่น่าสังเกตว่า ข้อที่มีปัญหา สูงสุดในด้านนี้ 3 ลำดับแรก คือ การพัฒนาระบบข้อมูลเครือข่ายสารสนเทศ การนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ และการประสานงานกับเครือข่ายการศึกษา ซึ่งสอดคล้อง กับปัญหาที่ได้จากการสนทนาเฉพาะกลุ่ม ที่เป็นเช่นนี้ นั้นแสดงว่า โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ ขาดเครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ต และอุปกรณ์สำหรับพัฒนาระบบข้อมูล สารสนเทศ เพื่อการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ขาดการประสานงานกับเครือข่ายสถานศึกษาในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาร่วมกัน รวมทั้ง ภาระด้านงานธุรการมีมาก ถึงแม้ว่าในปีงบประมาณ 2548 ที่ผ่านมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต1 ได้มีการพัฒนาระบบข้อมูล สารสนเทศ เพื่อการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต1 และสถานศึกษา ในสังกัด ได้แก่ การนำระบบการบริหารจัดการสำนักงาน (E - Office) และระบบบริหารจัดการ สถานศึกษา (E - School) เป็นต้น มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน จึงส่งผลทำให้ โรงเรียนขนาดเล็กบางแห่งที่มีความพร้อมสามารถดำเนินการได้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต1. 2548 : 5) ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้มีปัญหาการบริหารงานด้านการบริหาร ทั่วไป โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้โรงเรียนขนาดเล็ก สามารถบริหารงานในด้านการบริหารทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงควรจัดสรรเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ตให้แก่โรงเรียนขนาดเล็ก รวมทั้ง โรงเรียนอื่นในเครือข่ายที่มีความพร้อมสูงกว่า ควรให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนในการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็กที่ร่วมเครือข่าย ในทุกด้าน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรลดภาระด้านงานธุรการและหรือพิจารณา จัดอัตรากำลังบุคลากรสายสนับสนุนการสอนให้แก่โรงเรียนขนาดเล็ก

6.6 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ ระหว่าง ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวม และรายด้านทุกด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับผลจากการศึกษา ของชนารัฐ ชื่นวัฒนา (2545 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการบริหารจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ในโรงเรียนประถมศึกษา เขตนิเทศที่ 4 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด กาฬสินธุ์ และพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของชูศักดิ์ ดินอาสา (2547 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความคิดเห็น ของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 และพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน มีความคิดเห็น ต่อระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้นั้นแสดงว่า บุคลากรทั้งสองกลุ่มดังกล่าว มีบทบาท หน้าที่ ภารกิจและความรับผิดชอบต่างกัน จึงส่งผลให้ มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีครูจำนวนจำกัด ควรจะมีการปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อปรับมุมมองหรือความคิดเห็นให้เข้าใจเป้าหมายการดำเนินงาน อันจะนำไปสู่การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหาร โรงเรียน ควรเปิดโอกาสให้ครู รวมทั้ง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในโรงเรียนทุกด้าน ได้แก่ ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินงาน ร่วมตรวจสอบ และร่วมปรับ ปรุงพัฒนา

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

เพื่อให้การบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 1 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ ผู้วิจัย จึงมีข้อเสนอแนะทั่วไปดังนี้ คือ จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็กทั้ง โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันนั้น เป็นเพราะบุคคลทั้งสองกลุ่มมีบทบาท หน้าที่แตกต่างกัน ส่งผลให้มีส่วนร่วม ในการบริหารงานแต่ละด้านต่างกัน ดังนั้น ผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหาร โรงเรียนควร เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานแต่ละด้านเพิ่มมากขึ้น สำหรับปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาที่พบจากการวิจัยนั้น ผู้วิจัย ขอเสนอแนะให้หน่วยงานต้นสังกัดของ โรงเรียน ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน รวมทั้ง ผู้เกี่ยวข้อง ร่วมกันศึกษาแนวทาง การจัดระบบ และวิธีการจัดการเรียนรู้ ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น และจัดครูอัตราจ้างสอนเวียนใน โรงเรียนขนาดเล็ก จัดสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีให้เพียงพอ ให้ศึกษานิเทศก์ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน ในโรงเรียนขนาดเล็กเป็นพิเศษ จัดสรรงบประมาณพิเศษ นอกเหนือจากงบอุดหนุนรายหัว เพื่อ จ้างวิทยากรภายนอก เพิ่มงบประมาณค่าสาธารณูปโภค ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ ครุภัณฑ์และอาคาร สถานที่ให้เพียงพอ กระจายอำนาจในการจัดซื้อจัดจ้างให้โรงเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรสนับสนุนงบประมาณในการบริหารจัดการศึกษาของ โรงเรียนขนาดเล็ก เพิ่มอัตราค่าจ้างครู และบุคลากรทางการศึกษา เพิ่มค่าตอบแทน จัดสวัสดิการแก่บุคลากร ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน ขนาดเล็ก ซึ่งจะส่งผลทำให้การบริหารงานในโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบังเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะสำหรับเรื่องที่ควรดำเนินการวิจัยต่อไป ดังนี้

7.2.1 ควรศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็ก ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร โรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นต้น เพื่อทราบระดับการมีส่วนร่วมในภารกิจการบริหารงาน โรงเรียนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

7.2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารงาน โรงเรียน ขนาดเล็ก เพื่อทราบปัจจัยที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็กที่แท้จริง